

10 ÅR I

TÆNDERNES TJENESTE

De seneste ti år er der sket en markant ændring i, hvordan man behandler tandproblemer hos hunde. Hvor man tidligere blot fjernede knækkede tænder, er der i dag fokus på tandbevarende arbejde som parodontosebehandlinger, rodbehandlinger og tandregulering

■ TEKST: LENE RUHNAU
FOTO: TANDDYREKLINIKKEN

Her er en hund, der får reguleret sine fortænder. Fortænder i tangbid risikerer at knække, fordi de bærer hele biddet. Derfor vælges det i nogle tilfælde at sætte en bøjle på. Bøjlen sidder normalt i 6-8 uger.

Jens Ruhnau er specialdyrlæge og kunne i 2014 fejre 10-års jubilæum som europæisk specialist i tandbehandling (Diplomate EVDC). Han driver Ani-Cura – TandDyreklinikken i Måløv, der udelukkende udfører tandbehandlinger på dyr. Patienterne er primært kæledyr, men der har også været bl.a. tigre, tasmanske pungdjævla og aber under behandling.

– Da jeg startede som specialdyrlæge i tandbehandlinger, var der en vis skepsis omkring dét, at en sund mund har stor betydning for hundens helbred. I dag er det i høj grad accepteret, at dyr – præcis lige som mennesker – kan have ondt i tænderne, og at det påvirker både humøret og muligheden for at indtage og udnytte føden optimalt, fortæller Jens Ruhnau.

TANDTJEK HOS DYRLÆGEN

Både behandlingerne og diagnosticeringsmulighederne har udviklet sig med rivende hast. I dag har mange praktiserende dyrlæger specialudstyr som f.eks. tandrøntgen. Det giver gode muligheder for at afsløre tandsygdomme, der ikke umiddelbart kan ses, når

BÅDE BEHANDLINGERNE OG DIAGNOSTICERINGS- MULIGHEDERNE HAR UDVIKLET SIG MED RIVENDE HAST.

man kigger hunden i munden. Tandbylder, knækkede tænder og parodontose er nogle af de ting, der ofte gemmer sig under tandkødet, og som ikke kan afsløres uden røntgen. – I klinikken oplever vi desværre tit, at banale mundproblemer har udviklet sig til parodontose og andre alvorlige betændelsestilstande, siger Jens Ruhnau og fortsætter: – Det er derfor vigtigt, at hundeejerne er opmærksomme på, at mundhygiejne ▶

TRE GODE RÅD TIL HUNDEEJERNE

1 BØRST DIN HUNDS TÆNDER HVER DAG. Dels får hunden fjernet belægninger og masseret tandkødet, dels får du kigget hunden i munden og kan derfor holde øje med, om der er knækkede tænder, dårlig ånde eller betændt tandkød.

2 VÆR OPMÆRKSOM PÅ DIN HUNDS SINDSTILSTAND. Hvis du selv har haft tandpine, så ved du, hvordan det påvirker dit humør og din livsenergi. Det samme gælder for din hund, så hvis du oplever, at din hund er træt, irriteret eller pludselig virker gammel, kan det skyldes, at den har problemer med tænderne.

3 FÅ LAVET ET TANDTJEK. Få din dyrlæge til at efterse din hunds mund for knækkede tænder, betændt tandkød, tandsten og andre problemer. For de fleste hunde er et årligt eftersyn tilstrækkeligt.

Hunde med fejlbid får oftere reguleret deres tænder nu til dags. Tidligere blev tænder, der sad forkert og var til gene, opereret ud. Dette er en hund med en elastik, som trækker hjørnetanden tilbage. Dette gøres, for at underkæbens hjørnetand kan få plads til at komme ud til siden og sidde fri af ganen.

Den store rovtand i overkæben er kunstig. Det er en metal/keramikkrone, der sidder på fire implantat-skruer i kæben. Tandens holdt fint i de 10 år, patienten levede, efter at kronen blev sat i munden. Her er der ikke tale om tandbevarende behandling, men reetablering af en tabt, vigtig tand.

Ved hjælp af sonde og tandrøntgen fandt vi en stor defekt mellem to tænder, der ellers umiddelbart så sunde ud. Førhen ville de være blevet opereret ud, men her kunne vi bevare tænderne ved at rense grundigt op i defekten og fylde op med kunstig knogle, hvorefter tandkødet blev syet på igen. Hunden levede mange år efter operationen uden yderligere problemer i området.

Metalkroner på slidte hjørnetænder. Denne hund havde ved leg med bold slidt sine hjørnetænder langt ned. Ved at rodbehandle tænderne og sætte metalkroner på, kunne tænderne bevares, og hunden kunne fortsætte sin elskede boldleg uden at skade tænderne.

tandkroner, parodontosebehandlinger og tandreguleringer med bøjle.

– Det er vigtigt at slå fast, at vi ikke laver kosmetiske operationer, siger Jens Ruhnau. – Vi udfører kun tandreguleringer, når hunden har problemer, der retfærdig-

gør behandling. Oftest er det underkæbens hjørnetænder, der vokser op i ganen og giver anledning til smerter. De reguleres så på plads med en bøjle.

– Der er lavet mange undersøgelser, der viser, at mennesker, der har sunde tænder, ►

DKK MENER

 Fejlstillede tænder skal naturligvis rettes, når de giver anledning til gene for hunden. På lang sigt er det dog også nødvendigt at arbejde på at mindske disse problemstillinger via avlen. Hunde, der har fået korrigeret deres bid, bør derfor ikke anvendes i avl.

 Hunde, hvis eksterior er ændret, så oprindelige eksteriorfejl ikke længere med samme tydelighed kan konstateres, kan desuden ikke udstilles ifølge DKK's udstillingsreglement.

er lige så vigtigt for dyr som for mennesker. Læg f.eks. mærke til, om hunden har humørsvingninger eller pludselig virker irriteret eller træt. Det kan være et tegn på, at tænderne gør ondt. Jeg anbefaler derfor mindst et årligt tandtjek hos dyrlægen.

FOKUS PÅ TANDBEVARING

Et sundt tandsæt er vigtigt for hunden – hele livet. Derfor mener Jens Ruhnau, at man skal gøre alt, hvad man kan, for at bevare dyrenes tænder. Det betyder, at mange af de behandlinger, som man kender fra mennesketandlæger, er overført til dyrene. Der laves både fyldninger,

OM JENS RUHNAU

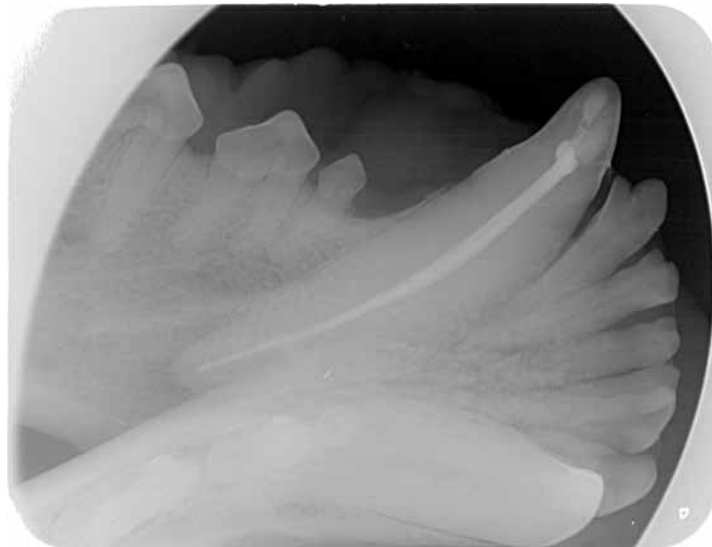
Jens Ruhnau er den eneste europæiske specialist i tandbehandling på dyr (Diplomate EVDC) i Skandinavien. Han står for hovedparten af dyrlægenes efteruddannelse i tandbehandling i Danmark. Desuden holder han foredrag på dyrlægekonerferencer i hele verden samt bidrager aktivt til forskning i og udvikling af bedre tandbehandlinger for dyr.

DIPLOMATE EVDC

Diplomate er en overbygning på dyrlægeuddannelsen. Det tager 3-6 års studier i European Veterinary Dental College. Diplomates skal bestå en eksamen for at opnå godkendelse og derefter regodkendes hvert femte år.

Der er 25-30 praktiserende dyrlæger, som er Diplomates EVDC i Europa.

Røntgenbillede af en rodbehandlet hjørnetand. Hvis tanden knækker, og tandnerven bliver betændt, er behandling nødvendig, fordi bakterierne spreder sig fra tanden og med blodet rundt til vigtige organer. Tidligere blev en sådan tand opereret ud, men i dag vælges ofte en tandbevarende rodbehandling. Den betændte tandnerve fjernes, der renses og lægges en steril fyldning i nervehulen, og tanden får en fyldning på toppen.

ET KIG I KRYSTALKUGLEN VISER, AT DER I FREMTIDEN BLIVER ENDNU MERE FOKUS PÅ HUNDENS MUND.

lever længere og har en bedre livskvalitet. Der er mig bekendt ikke lavet videnskabelig forskning, der viser, om det samme gælder for dyr, men umiddelbart virker det logisk, at et sundt tandsæt har samme indflydelse på dyrs helbred som på menneskers, siger Jens Ruhnau.

FREMTIDENS TANDBEHANDLINGER

– Et kig i krystalkuglen viser, at der i fremtiden bliver endnu mere fokus på hundens mund. Jeg oplever en støt stigende interesse blandt dyrlæger for at deltage i de kurser, jeg afholder, om tandbehandling.

For mange dyrlæger er tandtjek allerede blevet en naturlig del af hundens helbredsundersøgelser.

– Visse hundetyper har specifikke tandproblemer, man som opdrætter bør være opmærksom på. Brugshunde er i risiko for at knække og flække tænderne, fordi bidstyrken er høj, og der ofte leges trækkelege under træningen. Visse racer kan have avlsmæssige udfordringer med tæt tandstilling, der traditionelt giver problemer med både mundhygiejne og fordøjelse. ■